

KORONAKESÄÄ 2020

Koronaa

Näin se vaan on. Koronaa joka uutisissa. Merkittävää on meikäläisille ikääntyneille ja riskiryhmäläisille annettu ohjeistus pysyä kotona. Ja mikäs siinä, me kun emme oikeastaan käy missään muulloinkaan. Sanoo rouva.

Kaikki ovat kuulleet turvaetäisyydestä, koronakepin pituudesta, vaikka eivät muista pitää tuota etäisyyttä. Kirjoitan tähän vain arkisista asioista, en pelosta, mies kun olen.

Ja mietin, miten välttää sairastuminen? Apteekissa ja kaupassa käytiin hyvissä ajoin. Heti seitsemältä. Ostettiin valmiiksi kuivia ja purkitettuja ruokia sekä tyhjään pakastimeen ihan jäisiä. Siis tavallisten tarvikkeiden, kuten saippuan ja WC-paperin lisäksi. Avaatteko mihin meillä nenät niistetään? Myös talouspaperimme on taloudellista kokoa.

Nyt tavara tilataan netistä omaan Korona-keittiöön paikallisesta kaupasta. Ja noudetaan kaupan takapihalla autossa istuen. Ovat tarkkoja hygieniasta, etteivät menetä asiakasta kokonaan.

keittiökalustetehtas

Martat ovat saaneet hyvin julkisuuteen kotivaran eli hätävaran. Mutta ei ne ruuat pitkälle riitä, kun karanteenit jatkunevat vuoden. Lääkkeitä hankimme sentään kuukausiksi. Tarvikkeista tuntuu olevan nyt pulaa terveydenhuollossa. Jo aiemmin varattu koiran kastroitoleikkaus muuttui lääkintähoitoon ja sen kivekset säästyivät. Ehkä leikkauksen sijalle valittu lääkekastratio rauhoittaa uroksen yhtä rauhalliseksi kuin isäntänsä.

Tapasimme helsinkiläistä tytärtämme perheineen Lahdessa suurella ja tyhjällä Bauhaus-pysäköintialueella, päivää ennen Uudenmaan eristämistä. Koirakin olisi otettu sisään asiakkaana.

Tytär oli ottanut tuttunsa akvaarion hoitoon ja viihdykkeeksi etätyöskentelyn ja koulunkäynnin rinnalle. Ja meillä oli tilaisuus palauttaa jo kuusi vuotta meillä Aalto-maljakossa hoidokkina ollut rapu takaisin hänelle.

Sellainen kolmesenttinen läpinäkyvä leväkatka. Tuon erakoituneen ravun evakko päättyi, kun se pääsi akvaariokalojen seuraan. On kuulemma oikein riemastunut. Kutittelee pitkillä viiksillään ”pusukaloja”.

Juttelimme yhteen ääneen ja pysyimme kaukana toisistamme sivutuulella. Eivät yskineet tai aivastelleet. Etätyöskentelevät ja -opiskelevat kotonaan. He halusivat keskenään ja samoin me. Lähtiessä saimme sentään olla lähietäisyydellä, kun ajoimme hetken rinnakkain eri kaistoja moottoritien liittymiin. Sitten kaistat erottivat meidät, heidät etelään ja meidät pohjoiseen.

Nyt näemme vain kännykän Whatsapp- tai Skype-videopuheluilla.

On epidemiassa jotain hyvääkin. Turhanpäiväinen vieraiden halailu ja kättely ovat kohta unohtuneita tapoja. Viime vuosina lähes kaikki naiset ovat alkaneet halata tavatessa, meikäläistäkin. Minusta pieni kumarrus olisi paras tapa tervehtiä. Etäältä.

Terveisiä vaan riskiryhmästä

Kyseessä on tietenkin koronan yhteyteen määritelty joukko, johon meilläkin on kunnia ja oikeus kuulua. Tuplasti. Jopa lääkedosetin tabletti määrästä sen huomaa.

Mutta mikäs tässä ollessa, kun pandemia alkoi sopivasti keväällä, eikä syyssohjossa. Nyt sai seurata vähäisten lumien sulamista, kasvien ja puunlehtien ilmestymistä taas kuin tyhjästä nyhjäisten. Ja kukkasia, noita lemmikkejä, on noussut valtavasti niitylle. Voi seurata pörriäisiä ja lintujen kevätkiikkoa. Muistella omia kiihkeitä aikojaan.

Istuksin lepotuolissa auringonpaisteessa ja naputtelen yksisormisesti tablettia, tuota isoa älypuhelinia. Eikä ole mitään kiirettä. Katselen vain, kuinka rouva ruskettuu puutarhapuuhihissaan suojaisalla takapihalla. Kohta keitän hänelle kahvit.

Nyt saa jo matkailla kotimaassa, mutta olemme tottuneet olemaan turvallisesti kotipihan karanteenissa. Eikä oikein rohkene lähteä minnekään tungokseen, sillä kuonokopattomat ihmiset ovat hengenvaarallisen pelottavia. Nyt kasvomaskit pitäisi WHO:n suositusten mukaisesti ottaa käyttöön julkisilla paikoilla. Vasta silloin me riskiryhmäläiset voisimme elää vapaammin. Olla ihmisiä ihmisten joukossa. Ja pysyä tuntemattomina arkitöppäyksissä.

Suunnittelemme kuitenkin reissua länsirannikolle, kun täällä kotiseudulla alkaa olla liian kuumaa karvaisille. Koiralle ja miehelle. Vai jääkö lämpötila sittenkin alle hellerajan? Silloin voisin elää varjossa ja välillä suihkussa käyden. Ei peseytyminen kuulemma pahaksi ole.

Vai joudunko pakenemaan kuumuutta viileisiin merituuliin rannikolle. Siellähän on vähemmän itikoita? Täällä niitä on jo ja pistelevät meikäläistä poskeensa.

Eläkeläiselle reissu käy milloin vaan, keskellä viikkoakin. Ja meidän pikkuisessa, katsastusvapaassa retkivaunussamme voi yöpyä kaukana ihmisistä luontoparkissa. Ja ottaa päivänokosia kuin kotikaranteenissa. Juhannusyöksi on kuitenkin parasta tuoda rouva kotiin lukkojen taakse, pois pohjanmaan viljalakeuksilla ruiskukkia etsimästä.

Vastikään uutisoitiin, että erästä vaunua oli rikottu ja nukkujat olivat pintelleet karkuun rähisijältä. Vaunua on siis varustettava turvallisemmaksi. Nyt siellä ovat kokkausvuoroani varten palohälytin, sammutin ja sammutuspeitto, hyönteisten torjuntaan oviverho, kärpäslätkä ja Raid-purkki. Ehkä käytän vielä kasvomaskia ja otan esille, kuin vakuudeksi, koronan stressaamien ”polliisia pelekeemättömiin pohojalaasten” varalta puukon ja ostan viimeinkin tukevan, piikkipäisen kävelykepin.

Uskaltaakohan sitä lähteä? No jos rouva ja vahtikoira niin enköhän minäkin.

Riskiryhmämatkat

Kesäkuun alussa poistui viimeinkin koronarajoituksista vahva suositus pysyä kotosalla tai liikkua vain pihapiirissä, etäällä muista. Siispä kävimme testaamassa vaunua hyvällä lintupaikalla. Ja katselemassa alkukesän vehreitä maisemia auton tuulilasin läpi. Karanteeninomaisissa olosuhteissa läpi karun Punkaharjun. Arktika oli ohi ja Suomen läpimuuttajat olivat jo menneet pohjoiseen. Niinpä reissimme Parikkalan Siikalahdella jäi yhteen yöpymiseen. Jalohaikara teki ylilennon ja satakieli lauloi illalla ihan lähellä. Kaasupullo meni vaihtoon yöllä.

Kun vapaa-ajan matkustaminen tuli viimein hyväksytyksi kotimaassa oikein valtioneuvoston toimesta, mekin suunnittelimme heti uuden reissun, nyt länsirannikolle, kun täällä kotiseudulla alkoi olla liian kuumaa karvaisille koiralle ja miehelle. Valittiin yhdeksi kohteeksi kansallispuistoista vähemmän suosittu Salamajärvi, sekä vastapainoksi aurinkoinen ja tuulinen hiekkadyyni-rannikko alkukesän sääskivaaran vuoksi. Viikonlopun ruuhkaan emme tietenkään menneet, vaan liikuimme arkipäivinä. Aloitimme matkan koukaten Jyväskylän kautta tassuttelemalla Keljonkankaan Sarvivuoren lenkkiä maisemapaikalle tapaamaan pyöräilevää junioria.

Seuraavaksi sitten Salamajärvelle. Jätettiin tuttu luontokeskus käymättä ja mentiin suoraan Sysilammen P-alueelle. Sieltä on lyhin matka patikoida Heikinjärvennevan lintutornille, josta on erittäin hyvä näkyvyys suolle. Olimme nähneet siellä kaksi sutta aiemmalla käynnillämme kauan sitten.

Sysilammelle ajettiin kapeaa soratietä. Naarashirvi seisoj tien vieressä ja kun pysähdyimme katsomaan, se käänsi ahterinsa meihin päin valmiina pakenemaan. Pörisevää autoa se ei pelännyt. Mutta uteliaana kurkki vasemman lavan ohitse meitä. Zeke-koira katseli sitä myös auton takaosasta haukkumatta. Viimein hirvi vilkaisi oikealle ja arvasin sieltä tulevan toisen auton, joten lähdimme liikkeelle. Ja tulihan sieltä. Se ei voinut ohittaa meitä kapealla tiellä ja jäi pian kauas jälkeemme, sillä vaunumme nostatti oikein kunnollisen pölypilven. Heh heh.

Alueella on historian hämärissä ollut peurakuoppia, myöhemmin poltettu tervaa ja nimistä päätellen laidunnettu karjaa suoniityillä. On Karjaneva, Härkälampi, Karjalampi, Pakoneva, Hepolampi ja suojeltu niittysauna. Ulkoilimme illalla P-alueen lähistöllä ja havaintoina olivat mm. järripeippo, valkoviklo, taivaanvuohi ja kuovi.

Iltarauhaa häiritsi paikalle tullut hinausauto, jonka lavalle yksi parkissa olevista autoista vedettiin ja vietiin pois. Emme puuttuneet asiaan. Yörouhaa häiritsivät sitten kymmenkunta itikkaa, jotka olivat livahtaneet huomaamatta sisälle piileskelemään. Vai mistä ne

tulivat? Minä sitten valvoskelin yöllä niitä odotellen, huitoen ja rouvani unta vartioiden. Aamulla tapoin kylläisiä ja pulleita yksilöitä ovien pinnalta.

Aamulla päiväreppu selkään ja polulle kevyin varustein, sillä edessä oli yhteensä yli kuuden kilometrin edestakainen taival juurisista ja kivisiä polkuja kompastellen. Heti kohta tulimme nevalle ja pitkospuille aurinkoon. Kiikarit ylös ja havaintoina mm. tuulihaukka, valkoviklo ja taivaanvuohi. Ja viimein niitä kaivattuja metsäpeuroja, jotka piilottelivat saraikossa laiduntaen. Jos kamera pitkällä 600 mm:n objektiivilla olisi ollut mukana niin uskoisitte havainnon. Viisi vaadinta ja kolme vasaa. Matka alkoi loistavasti, vaikka ei juurikaan edennyt.

”Raateentiellä”

Raateen lisäksi kukalla olivat mm. lakka, suopursu, suokukka, karpalo, kihokki ja tupsupäisiä suovilloja.

Jo seuraavilla pitkospuilla siirsimme osan eväistä selkärepusta vatsalaukkuun. Hionnut paita on menossa pesuun.

Loppumatkalla osa helposti askellettavista pitkospuista oli lahoina poistettu ja

korvattu sepelillä. Olisiko se tuotu talvella moottorikelkoilla ja polku oli vielä tasoittamatta? No, viimein pääsimme perille uudelle lintutornille, mutta siellä olikin kosteassa paidassa kylmä navakan pohjoistuulen vuoksi. Puin jopa verkkomaisen itikkapuseron lämmikkeeksi. Kahvitelimme ja seurasimme toista metsäpeuratokkaa, yhdeksän vaadinta ja vain yksi vasa.

Ilmeisesti alueella on susireviiri. Ehkä löhöilivät jossain mahat täynnä.

Olihan siellä siivekkäitä lintulajeja: joutsenia, kurkia, riekko, nuolihaukka, kahlaajista mm. pikkukuovi, kapustarinta, valkoviklo, taivaanvuohi ja töyhtöhyppä sekä useita lokkilajeja sekä muutamia vesilintuja. Kuitenkin tuntui aika hiljaiselta lintujen suhteen. Kuten keskipäivällä yleensäkin.

Paluumatka polulla oli taas hikinen ja lopussa myös väsyttävä olo. Vanheneva Sepekoira sai välillä sylikyttä rouvalta ja minä kannoin vuorostani jo keventynyttä reppua.

Selvisin urakasta kuin ihmeen kaupalla.

Ruokailun ja nokosten jälkeen ajelimme illaksi Lohtajan Ohtakarille. Koska tuuli oli vaimentunut, parkkeerasimme avoimelle tien pientareella olevalle uimarannan P-alueelle. Siitä näkyi merelle suurista vaunun ikkunoista kuin panoraamana. Aurinko

laski piilossa luodon takana ja menimme nukkumaan. Ihmisiä oli sopivan vähän. Muutama sentään yritti rohkeasti uimaan kastellen sääriään. Merivesi oli ilmeisesti vielä kylmää. Saimme yhden ”kalavaanari”- porukan yöseuraksi levikkeelle.

Yöllä alkoi yllättäen tuulla lujaa sivuttain kevyttä vaunuamme vasten. Ilmeisesti yrittäen kaataa koko vaunun. Myös etummaisat tukijalat olisivat saaneet olla alhaalla. Pidin vaunun kuitenkin pystyssä ajatuksen voimalla. Katselin merta ja nautin vaahtopäisistä aalloista ja korvien tinnityksen voittavasta kohinasta sekä murukahvista.

Lintuja oli täälläkin vähänlaisesti, ylilennessä muutamia merimetsoja, kivillä joitain lokkeja mm. selkälokki, lapintiiroja, merikihuja, punajalkavikloja, tullejä ja karikukko. Pohjanmaalla ei ollut itikoita. Rannan kasvikset jäivät katsomatta.

Lähdimme aamulla Kalajoelle kohteena luonnonsuojelualueet Letonnokka ja Äijänsäikän lintutorni. Jätimme vaunun Vihaslahdelle parkkiin ja kiersimme autoillen ja patikoiden em. kohteet.

Letonnokalla ei ollut pesiviä tiiroja eikä lokkeja. Ihmeen autiota. Oliko poikkeuksellinen kevät ja takatalvi tuhonneet pesinnät kuten kotosalla pönttöpesijöiden osalta. No, Letonnokalla oli pesärosvona ruskosuohaukka ja kotona pirullisen nälkäinen käpytikka.

Jäljistä päätellen joku muukin oli käynyt paikalla.

Äijänsäikän lintutornille emme edes päässeet. Esitetauluja ei enää ollut ja mullilaitumen läpi vievät korotetut pitkospuut oli poistettu. Polku oli vetinen ja mutainen. Käännyimme takaisin kuivin kävelykengin ja lähdimme saman tien kotiinpäin ja sukuloimaan.

Ajomatkat ja patikointi olivat aika rankkaa vanhaksi itsensä myöntäville miehelle ja koiralle. Ajamisen helppoutta sain sen sijaan kevytperäkärreksi rekisteröidyn vaunun vetämisessä. Kevytperäkärreiden 80 km/h rajoitus oli päättynyt

Korona-ajan reissussa juniori tavattiin siis ulkona, mutta riskiryhmään kuuluva sisareni puolisoineen oikein sisällä kahvitellen. Hekin olivat ikääntyneitä riskiryhmäläisiä.

Sukuloimassa

Vaikean sydämen vajaatoiminnan ja kohtauksittaisten eteisvärinöiden takia en ollut nähnyt vanhoja sisareni pariin vuoteen. Oli aika käydä tapaamassa heitä perheineen koronarajoitusten / suosituksia ja ohjeita noudattaen. Ja sään salliessa.

Teimme reissun retkeilyvaunuamme, tuota koronaturvallista matkustustapaa hyödyntäen. Ensin menimme illaksi ja yöksi yksiöömmme Heinolaan. Samalla varustimme sitä tulevaa talvea varten vaatteilla, pakastemarjoilla, taloustavaroilla, jne. Päivällinen nautittiin parvekkeella auringossa, ihailien pihapuiden takana kadun varressa olevia kulkuneuvojamme.

Seuraavana päivänä menimme Loimaalle sisareni omakotitalon takapihalle omenoita keräämään. Pian sinne tulivat myös toinen sisareni perheineen sekä nuorempi väki. Niin suku oli koolla. Ulkosalla hyvän sään aikaan. Meitä oli enimmillään koronasuosittelun mukaisesti alle 10 henkilöä.

Illan mittaan lisäsimme vaatteita ja myöhemmin nuorten poistuttua siirryimme olohuoneeseen. Turvaetäisyyksiä pidettiin. Vanhat parit istuivat sohvilla vierekkäin ja me nojatuolissa sylkkäin. Keskustelimme ja kuuntelimme. Ja söimme omenoita.

Nuikuimme vaunussa ja jatkoimme matkaa seuraavana aamupäivänä Keski-Suomeen tapaamaan junioria kaksiossaan. Olin pysynyt hereillä ajon aikana, vaikka liikenteessä oli ollut kaksi aika pitkää jonotustilannetta kolarin ja päällystystöiden vuoksi, mutta nyt torkahdin tunniksi sohvalle. Aika meni siis nopeasti ja jatkoimme kohta matkaa kotiin saunomaan.

Pitkien koronaeristysaikojen vaihteluksi tuokin kahden yön reissu ja tapaamiset tuntuivat oikein mukavalta vaihtelulta. Kasvomasseja ei käytetty, mutta muuten olimme varovaisia riskiryhmäläisiä. Eikä altistuksia, saati tartuntoja tullut kenellekään.

Syysterveisiä Pistohiekalta

Kotikylällä ei ole oikein hyvää julkista hiekkarantaa, minne voisi mennä ja köllötellä auringossa hietikolla tai retkituolissa. Noeta nuotiolla makkaraa iltapalaksi tai jäädä vaunuilemaan yönseuduksi. Joten kauempanakin oleva kelpasi näin ruska-aikaa ihailtaessa. Mentiin siis Saimaalle, Puumalan Pistohiekan rantatörmälle, missä Lietveden selkä avautuu etelään.

Sillä luvassa oli niin lämmintä kuin vain olla voi syyskuun lopulla. Aikainen aamu oli sumuinen, mutta ei hätää, huomiovalojen sijaan autossa käytettiin ajovaloja. Reilun tunnin jäätyä maantielle pääsimme lähes perille. Itsepintaisen levotonta Sepe-koiraa piti ulkoiluttaa. No voi harmi - tai ei kuitenkaan. Pysäytin karavaanille sopivalle metsäautotien alkulevikkeelle. Avara männikkö vaikutti hyvältä puolukkapaikalta, sillä saapuessamme sieltä poistui kymmeniä kylläisiä rastaita. Vieläkin metsän varputaso oli punaisenaan puolukoita, isoja ja kypsiä.

Osa marjoista oli jo meikäläisittäin hieman ylikypsiä ja ärhäköitä. Kuin karpaloita. Keräsimme niitä mielessä kirpeät hetket ruokapöydän äärellä kirpeän koronapakkasen paukuessa ulkona. Nyt olisi poimurille ollut käyttöä marjoja lapioidessa ämpäriin. En tehnyt kuin Juan Valdez kerätessään kahvipapuja yksitellen, vaan poimin kourimalla koko kädellä kuin poimurilla ikään. Varvut solahtivat sormien väleistä ja marjat jäivät kouraan. Keräsin vain sieltä, missä oli runsaimmin suuria marjoja. Oli vara valita ja jättää osa linnuille ja muille metsän eläimille.

Kun saavuimme viimein rannalle, sumu oli jo haihtunut ja aurinko lämmitti mukavasti. Edessä oli suuri tuulenvireinen järvenselkä. Parkkeerasin sivummalle tuulensuojaan. Avasin retkituolin ulos ja aloitin mieluisan puuhan puolukoiden parissa. Istuskelin, katselin, siivosin ja söin. Ja kohta maa oli punaisena ylikypsistä tallatuista marjoista.

Oli aika kokkailla ruokaa. Viritin peltigrillin tuomillani kuivilla kapuloilla ilmiliikkiin ja sitten hiillockseksi. Viimeinkin saisin tuota kiellettyä herkkua, käristettyä makkaraa ja olutta kera paistettujen perunoiden ja puolukka survoksen. Yksilevyinen kaasukeitin toimi kokeneella kokkirouvalle sienikastikkeen teossa pikkuisella piknikpöydällä. Sitten kattaus ja ei kun syömään.

Savun haju jäi tietenkin vaatteisiin, mutta sienten käryt ulos maailman huoleksi eikä vaunutekstiileihin.

Ihailimme puiden ruskaa ja taivaan iltaruskaa. Syksy on vain kerran vuodessa.

Näissä merkeissä päivä painui pois ja seurasimme auringon laskua saaren taa.

Aamulenkin teimme puolukkametsään ja tulimme tyytyväisiksi. Väriä ja makua lautasille olisi koko talveksi omasta takaa. Puolukka käy tosi monen kotiruuuan kanssa nautittavaksi. Parantaa jopa aamupuuron maistuvuutta.

Ruska oli vain parantunut yön aikana. Ja sää lämpeni jopa poikkeuksellisen lämpöiseksi ja tuulettomaksi. Siirsimme vaunun hiekkarinteen päälle rannan parhaalle paikalle aurinkoon.

Kun siivosin taas puolukoita rakkaalla tuolillani istuen, oli rouva päästä ihan salaa uimaan. Mutta eipä onnistunut, vanhan vaistot saivat katseen nousemaan ämpäristä ja nauttimaan silmänruuasta. Sillä hän kävi ihan oikeasti uimassa. Kampelaa matalikolla.

Haistelimme ruskaa koiran kanssa lenkillä, mutta huomasin kyllä, että rouva kävi toistekin kastautumassa. Kumma, että rouvashenkilöt joutuvat käymään pesulla useammin kuin uroot. Ainakin kylmässä vedessä. Perusteluna oli ilman lämpötila, yli 20 astetta.

Pistohiekkaa oli hieman kunnosteltu viime vuodesta: aitaa korjattu, vanha vastaanottorakennus purettu, jätehuoltoa edistetty ja rakennettu kolme, vielä keskeneräistä ”pukukoppia”.

Päivän mittaan rannalle tuli lisää porukkaa. Poislähtenyt autokunta palasi takaisin kuulemma myös puolukasta. Heillä rouva siivosi marjat. Suurella moottoripyörällä ajanut ylipainoinen motoristi oikoi raajojaan, kauempana oleva matkailuautoilija pyöritti aggregaattia ja henkilöautoilla saapui pari pariskuntaa illaksi rupattelemaan ja grillaillemaan. Sepe piti huolen koronaetäisyyksistä.

Illan tullen puettiin lisää vaatetta ja taas grilli loimuamaan jo hämärtyvässä illassa. Lämmitin iltapillerien painikkeeksi juustovoileipäviipaleita ja tietysti puolukan kera.

Tulen liekeissä on jotain hypnoottista. Kuin esi-isien henget saapuisivat seuraksi tulistelemaan. Rouvalle Homo Sapiens ja minulle Neandertali.

Tunnelmaa tehosti suuri, yllättäen pilvien takaa ilmestynyt verenpunainen puolikuu. Onneksi kaukana järven takana. Tuo alkukantaista rotua oleva pystykorvamme oli täysin tunnelmassa mukana ja jopa ulvoi. Tuuli virisi ja kylmänväristykset nousivat niskaan. Kuu painui pilven taa. Oli aika painua vaunun lämpöön vierihoitoon.

Sitten taivas pimeni totaalisesti, kun ukkospilvi nousi nopeasti päälle sateineen ja tuulineen. Aamu selkisi vaivoin sumusta. Me poistuimme paikalta kotikonnuille.